

Ympäristölautakunta 13.04.2021 § 24

§ 24

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintoviranomaiselle Mankinjoen vesistösillan rakentamisesta ja uoman siirrosta

Valmistelijat / lisätiedot:
Olsen Saara

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lausuntoa Uudenmaan ELY-keskuksen liikennevastuualueen hakemuksesta sillan rakentamisesta Mankinjoen ylitse sekä Mankinjoen uoman siirrosta (ESAVI/9377/2020). Ympäristölautakunta antaa seuraavan Espoon kaupungin lausunnon: Valtakunnallisen vesistöaluejaotuksen mukaan siltapaikka sijoittuu Suomenlahden rannikkoalueen päävesistöalueelle ja siellä tarkemmin Mankinjoen valuma-alueelle. Alue kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen. Valuma-alueen pinta-ala alarajalla Espoonlahdessa on 175 km² ja järvisyys 8,37 %. Mankinjoki saa alkunsa Loojärvestä ja laskee Espoonlahteen. Hankealue sijaitsee Mankinjokilaakson paikallisesti arvokkaalla virtavesialueella sekä maakunnallisesti arvokkaan Espoonkartanon koskialueella. Välittömästi Kehä III:n pohjoispuolella sijaitsee taimenen tunnettuja kutualueita. Alueella esiintyy paitsi uhanalaisia taimenia, myös vaellussiikaa, nahkiaista ja saukkoja.

Sillan rakentaminen

Mankinjoen rakennettava silta on tyypiltään jännitetty betoninen jatkuva palkkisilta. Välituet sijoittuvat hakemuksen mukaan Mankinjoen uoman ulkopuolelle keskivedenkorkeudella. Nykyinen silta puretaan rakennustyön aikana. Rakentamisen aikaiset työt sisältävät mm. kaivuuta, paalutusta ja kallion porausta.

Ympäristölautakunnan mukaan sillan rakentamisen vaikutusalue tulee pitää kapeana ja Mankinjokilaakson ja Espoonkartanon koskialueen ominaispiirteitä pyrkiä säilyttämään mahdollisimman hyvin. Kaikki mahdollinen puusto tulee säilyttää ja säilytettävä puusto tulee suojata ja merkitä rakentamisen aikana maastoon. Puusto luo varjostusta ja suojaa uomalle ja sen varsille, etenkin uoman itä/eteläpuolella puuston säilyttäminen on tärkeää mahdollisimman tehokkaan varjostuksen aikaan saamiseksi. Vuollejokisimpukan esiintyminen Mankinjoessa tulee selvittää ennen hankkeen aloittamista. Poistettava puusto tulee korvata mahdollisimman kookkailla taimilla.

Koska alueella esiintyy myös saukkoja, on siltarakenteen mahdollistettava myös niiden liikkuminen riittävällä sillan alittavalla maapenkereellä tai saukkohyllyllä. Ympäristölautakunta esittää myös saukon hajupostin/suojapaikan rakentamista sillan läheisyyteen. Saukkojen hajuposti/suojapaikka rakennetaan luonnonkivistä rannalle. Paikan tulee olla suojainen ja maapohjaltaan kestävä. Suojapaikka sijoitetaan riittävän

korkealle, ettei vesi pääse tavanomaisella tulvalla huuhtomaan rakennetta. Kivistä muotoillaan yhdeltä sivulta avonainen kehä, jonka päälle asetetaan laakea kivi.

Uoman siirto

Mankinjoen uomaa siirretään n. 130 metrin matkalta ja kaivuutyön aikana veden virtaus uuteen uomaan estetään työnaikaisin ponttiseinin (tai penkerein). Veden virtausta nykyisessä uomassa ei katkaista missään vaiheessa rakennustyön aikana. Kun uusi uoma on kaivettu, se aukaistaan ensiksi alavirran puolelta ja viimeiseksi ylävirran puolelta. Samanaikaisesti veden virtaus vanhaan uomaan estetään. Vanha uoma täytetään puhtailla kaivuumassoilla.

Ympäristölautakunnan mukaan uusi uoma on toteutettava luonnonmukaisen vesirakentamisen keinoin virtausominaisuuksiltaan ja pohjanlaadultaan vanhaa uomaa vastaavaksi. Kun virtaama vanhaan uomaan estetään, tulee se tarkistaa mm. loukkuun jääneiden kalojen varalta ja siirtää ne uuteen uomaan. Uuden uoman pohjarakenteen toteutuksessa tulisi muutenkin hyödyntää mahdollisuuksien mukaan vanhan uoman materiaaleja, kuten puukappaleita, joissa on jo pitkälle kehittynyt biofilmi (mikrobiyhteisö).

Sulfaattisavet

Ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa ehdotettuun sulfidisavisuunnitelmaan.

Vaikutusten tarkkailu

Ympäristölautakunnan mielestä hankekuvauksessa esitetty tarkkailusuunnitelma ei ole riittävä. Vedenlaatua (kiintoaine, sameus, pH ja ravinteet) tulee tarkkailla jatkuvatoimisella vedenlaatumittarilla reaaliaikaisten muutosten havaitsemiseksi. Yksittäisellä näytteenotolla ei välttämättä päästä kiinni esimerkiksi rankkasateiden aikana tapahtuvaan pulssimaiseen kuormitukseen. Hankealueen luontoarvot ja herkkyystekijät huomioiden lautakunta katsoo jatkuvatoimisen mittaamisen olevan alueella välttämätöntä. Mittaaminen tulee aloittaa hyvissä ajoin (noin 1kk) ennen rakennustöiden aloittamista ja sitä tulee jatkaa ainakin kolme kuukautta töiden lopettamisen jälkeen. Tarkkailutulokset tulee toimittaa ympäristöhallinnon VESLA-rekisteriin sekä tiedoksi Espoon ympäristökeskukselle niiden valmistuttua. Kehä III:n vesistösilan paikalta Espoonlahden Natura-alueelle on matkaa noin kolme kilometriä. Nykyisessä tarkkailusuunnitelmassa ei ole esitetty tarkkailua kalaston osalta. Ympäristölautakunnan katsoo, että alueelle tulee suunnitella myös kalataloudellinen tarkkailu. Tarkkailua tulee toteuttaa paitsi hankkeen aikana, myös ennen ja jälkeen rakentamisen. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa luonnonvarakeskuksen koekalastusrekisteriin sekä tiedoksi Espoon ympäristökeskukseen.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Ympäristölautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Uudenmaan ELY-keskuksen liikennevastuualue hakee vesilain (587/2011) mukaista lupaa Espoossa Kantatiellä 50 (Kehä III) sijaitsevan uuden vesistösillan rakentamiseen sekä Mankinjoen uoman siirtämiseen. Hankkeen toteuttamisella turvataan Kehä III:n liikenteen sujuvuus tulevaisuudessa sekä mahdollistetaan melusteiden toteuttamisella Kehä III pohjoispuolen kaava-alueiden toteuttaminen. Mankinjoki on yksi Espoon merkittävimmistä kalataloudellisesti arvokkaista virtavesistä. Joen ekologinen tila on hyvä. Mankinjoessa esiintyy alkuperäistä taimenkantaa. Taimenen lisääntymisalueet sijaitsevat hankkeen ylävirran puolisilla uomaosuuksilla, Espoonkartanonkoskella ja Gumbölenjoessa. Hankealue sijoittuu Mankinjokilaakson paikallisesti arvokkaalle virtavesialueelle sekä maakunnallisesti arvokkaan Espoonkartanon koskialueelle.

Kehä III:lle tehtävä uusi Mankinjoenjoen silta rakennetaan nykyisen sillan eteläpuolelle. Mankinjoen rakennettava silta on 13 metrin levyinen, tyypiltään jännitetty betoninen jatkuva palkkisilta. Silta perustetaan teräsbetonipaalujen varaan. Mankinjoen ylittävän sillan välituet eivät sijoitu uomaan keskiveden korkeudessa. Kantatien nykyinen silta puretaan.

Mankinjoen uomaa siirretään n. 130 metrin matkalta ja uuden kaivettavan uoman pinta-ala on luiskineen 2400 m². Mankinjoen uomansiirto tehdään kaivamalla uusi uoma nykyisen sijainnin eteläpuolelle. Ennen kaivutöitä uusi uoma vahvistetaan lamellistabiloinnilla. Kaivuutyön aikana veden virtaus uuteen uomaan estetään. Veden virtausta nykyisessä uomassa ei katkaista missään vaiheessa rakennustyön aikana. Uusi uoma toteutetaan nykyistä virtausominaisuuksiltaan nykyistä vastaavaksi ja uomaan toteutetaan eroosiosuojaus.

Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan pysyvää haittaa vesistölle ja vesieliöstölle. Haitat ovat rakentamisen aikaisia ja käsittävät mm. veden samentumista. Hankkeen työnaikaisia vesistövaikutuksia tarkkaillaan rakennustöiden aikana.

Päätöshistoria